

MOTYW MIŁOŚCI W LITERATURZE PIĘKNEJ

(wybrane przykłady)

DEFINICJA MIŁOŚCI

Miłość - uczucie, typ relacji międzyludzkich, zachowań, postaw. Często jest inspiracją dla dzieł literackich lub malarstwa. Stanowi ważny aspekt psychologii, filozofii i religii.

W chrześcijaństwie definiowana jest jako „dążenie bytu do dobra”, uważana jest za najważniejszą cnotę (1 Kor 13,13) oraz sens życia człowieka.
(źródło:<https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi%C5%82o%C5%9B%C4%87>)

NOWY TESTAMENT
1 List do Koryntian
Hymn o miłości

MIŁOŚĆ W BIBLII

13 1 Gdybym mówił językami ludzi i aniołów,
a miłości bym nie miał,
stałbym się jak miedź brzęcząca
albo cymbał brzmiący.
2 Gdybym też miał dar prorokowania
i znał wszystkie tajemnice,
i posiadał wszelką wiedzę,
i wszelką [możliwą] wiarę, tak iżbym góry przenosił.
a miłości bym nie miał,
byłbym niczym.
3 I gdybym rozdał na jałmużnę całą majątność moją,
a ciało wystawił na spalenie,
lecz miłości bym nie miał,
nic bym nie zyskał.
4 Miłość cierpliwa jest,
łaskawa jest.
Miłość nie zazdrości,
nie szuka poklasku,
nie unosi się pychą;

5 nie dopuszcza się bezwstydu,
nie szuka swego,
nie unosi się gniewem,
nie pamięta złego;
6 nie cieszy się z niesprawiedliwości,
lecz współweseli się z prawdą.
7 Wszystko znosi,
wszystkiemu wierzy,
we wszystkim pokłada nadzieję,
wszystko przetrzyma.
8 Miłość nigdy nie ustaje,
[nie jest] jak proroctwa, które się skończą,
albo jak dar języków, który zniknie,
lub jak wiedza, której zabraknie.
9 Po części bowiem tylko poznajemy,
po części prorokujemy.
10 Gdy zaś przyjdzie to, co jest doskonałe,
zniknie to, co jest tylko częściowe.

11 Gdy byłem dzieckiem,
mówiłem jak dziecko,
czułem jak dziecko,
myślałem jak dziecko.

Kiedy zaś stałem się mężem,
wyzbyłem się tego, co dziecięce.

12 Teraz widzimy jakby w zwierciadle, niejasno;
wtedy zaś [zobaczymy] twarzą w twarz:

Teraz poznaję po części,
wtedy zaś poznam tak, jak i zostałem poznany.

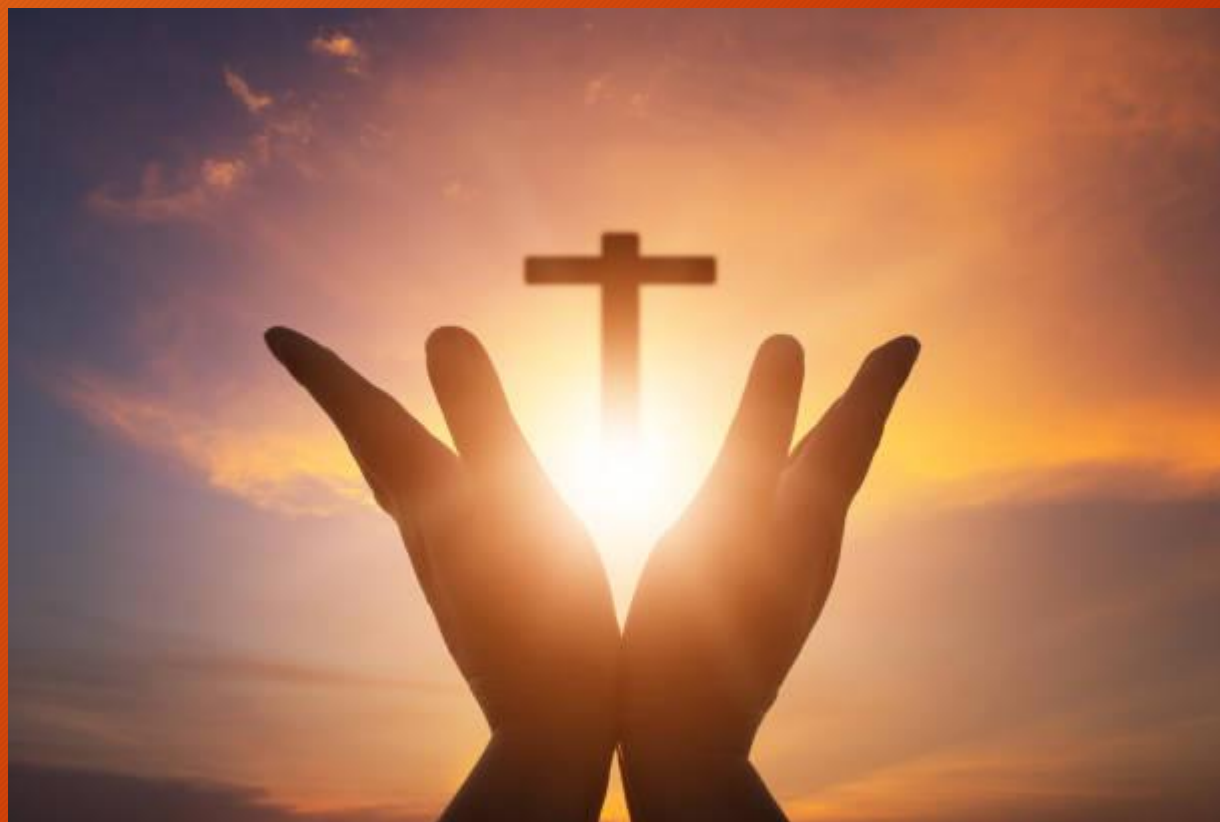
13 Tak więc trwają wiara, nadzieja, miłość - te
trzy:

z nich zaś największa jest miłość.

„Miłujmy się nawzajem, gdyż miłość jest z Boga, i każdy, kto miłuje, z Boga się narodził i zna Boga. Kto nie miłuje, nie zna Boga, gdyż Bóg jest miłością”.

I List Jana 4:7-8

„W miłości nie ma bojaźni,
wszak doskonała miłość usuwa
bojaźń”.

I List Jana 4:18

„Przyjaciel zawsze okazuje
miłość”.

Przypowieści Salomona 17:17

„Umiłujcie czystym sercem
jedni drugich gorąco”.

I List Piotra 1:22

„Miłujmy nie słowem ani
językiem, lecz czynem i
prawdą”.

I List Jana 3:18

„Będziesz miłował Pana, Boga swego,
z całego serca swego i z całej duszy
swojej, i z całej myśli swojej, i z
całej siły swojej. A drugie jest to:
Będziesz miłował bliźniego swego jak
siebie samego”.

Ew. Marka 12:30-31

„Ale miłujcie nieprzyjaciół waszych i
dobrze czyńcie, i pożyczajcie, nie
spodziewając się zwrotu, a będzie
obfita nagroda wasza”.

Ew. Łukasza 6:35

„Obcy przybysz, który mieszka z
wami, niech będzie jako tubylec
wśród was samych; będziesz go
miłował jak siebie samego”.

„Nowe przykazanie daję wam, abyście się wzajemnie miłowali, jak Ja was umiłowalem; abyście się i wy wzajemnie miłowali. Po tym wszyscy poznają, żeście uczniami moimi, jeśli miłość wzajemną mieć będziecie”.

Ew. Jana 13:34-35

„Mężowie, miłujcie żony swoje”.

List do Efezjan 5:25

„[Pouczajcie] młodsze kobiety, żeby miłowały swoich mężów i dzieci”.

List do Tytusa 2:4

„Używaj życia ze swoją ukochaną żoną po wszystkie dni”.

Ks. Kaznodziei Salomona 9:9

ANTYK

Rodzaje miłości

Antonio Canova
"Orfeusz"

W Antyku była przedstawiana nie tylko miłość romantyczna, lecz także siostrzana, braterska lub matczyna.

Nie każda z nich zawsze kończyła się szczęśliwie, lub niosła za sobą szereg wyrzeczeń i bólu.

Orfeusz i Eurydyka

Mit o śpiewaku Orfeuszu i nimfie Eurydyce jest jednym z najpiękniejszych przykładów romantycznej miłości w antycznej sztuce.

Orfeusz dzięki swojej miłości do ukochanej był w stanie pokonać nawet barierę śmierci. Potrafił zrobić coś, co dla innych śmiertelników nie mogło być możliwe.

Jean-Baptiste-Camille
"Orfeusz wyprowadzający Eurydykę z
Hadesu" 1861

Demeter i Kora

Piękny przykład matczynej miłości do dziecka przedstawia mit o Demeter i Korze, inaczej znanej jako Persefona.

Kiedy córka została porwana przez Hadesa do krainy umarłych, zrozpaczona matka robiła wszystko, aby ją odnaleźć. Przez ten czas ziemia straciła swoje bogactwa, a cała natura obumarła.

Mit ten wyjaśnia powstanie pór roku; latem, kiedy Demeter i Kora mogą być razem, ziemia jest urodzajna, a zimą, kiedy Kora musi wrócić do Hadesu, przyroda zasypia do ponownego przyjścia córki na ziemię.

Evelyn de Morgan
"Demeter szukająca Kory" 1906

Odyseusz i Penelopa

Johann Heinrich Wilhelm Tischbein
"Odyseusz i Penelopa" 1802

W "Odysei" Homera zostaje pokazany motyw wiernej żony, jaką jest królowa Itaki, Penelopa. Kobieta czekała na swojego męża, króla Odyseusza przez wiele lat, nie wychodząc ponownie za mąż za jednego z wielu zalotników. Cierpliwie czekała, ponieważ kochała swojego ukochanego i robiła wszystko co w jej mocy, by nie zdradzić małżonka.

Parys i Helena

Parys był księciem Trojańskim, któremu została obiecana przez boginię miłości, Afrodytę, najpiękniejsza kobieta świata; Helena, żona króla Menelaosa i królowa Sparty.

Księżę porwał ją do Troi, czym spowodował wybuch wojny trojańskiej i zgubę własnego kraju.

Kadr z filmu "Troja" 2004, Parys i Helena wjeżdżają do Troi

Amor i Psyche

Amor był przedstawiany w antyku jako swoisty symbol miłości; figlarny, skrzydlaty bóg z roześmianą twarzą.

Był również bogiem miłości zmysłowej, co dobrze pokazuje mit o nim i księżniczce Psyche, w której się zakochał. Afrodyta, matka Amora, zazdrosna o urodę i dobroć dziewczyny wyznaczyła jej prawie niemożliwe zadania do wykonania. Ostatnim było przeniesienie pucharu wypełnionego wiecznym snem z Hadesu. Księżniczka napiła się z niego i zasnęła, jednak uratowała ją miłość jej męża, Amora, który uprosił Zeusa o nieśmiertelność dla niej.

Antonio Canova
"Amor i Psyche" 1787 rzeźba

ŚREDNIOWIECZE

Najbardziej znana historia miłosna średniowiecza to historia Abelarda i Heloizy. Pierre Abelard, filozof i uczony, był nauczycielem sporo młodszej od siebie Heloizy, niezwykle inteligentnej, a przy tym pięknej dziewczyny. Gdy wuj dziewczyny odkrył romans tych dwojga, najął płatnych zbirów, którzy pozbawili nieszczęśliwego kochanka męskości. Oboje wstępują do klasztorów, stamtąd przez długi czas ślą do siebie listy. Historia tej miłości była natchnieniem dla Jeana Jacques'a Rousseau, autora „Nowej Heloizy”.

Słynne pary kochanków w literaturze

- Tristan i Izolda oraz mąż Izoldy, król Marek (słynny tragiczny trójkąt)
- Roland i jego narzeczona Oda - która kona z rozpaczy na wieść o śmierci ukochanego
- Lancelot i Ginewra
- św. Aleksy i Famijana

Epika rycerska ulegała przemianom. Czytelnicy coraz chętniej śledzili nie tylko wielkie czyny rycerzy, ale i historie nieszczęśliwych miłości, perypetie niemogących się połączyć kochanków. Popularne były historie trójkątów miłosnych i miłości, której nie może przerwać nawet śmierć. W dziejach Rolanda miłości łączącej jego i Odę poświęcono niewiele uwagi. Natomiast w „Opowieści o królu Arturze i rycerzach Okrągłego Stołu” wątek miłosny, uczucie, które połączyło Ginewrę i Lancelota, to bardzo ważny wątek tej legendy.

RENEZANS

Literatura doby odrodzenia była odzwierciedleniem wszystkich najważniejszych idei renesansu. Nawiązywała do starożytnych teorii sztuki czy filozofii, ale jednocześnie wzbogacała je o treści współczesne, humanistyczne i chrześcijańskie.

Dostrzegała człowieka i wartość jego ziemskiego życia,
akcentowała godność i wolność jednostki, jednocześnie
widząc w doskonałości ludzkiej i otaczającej człowieka
naturze mądrość i dobroć Stwórcy.

III

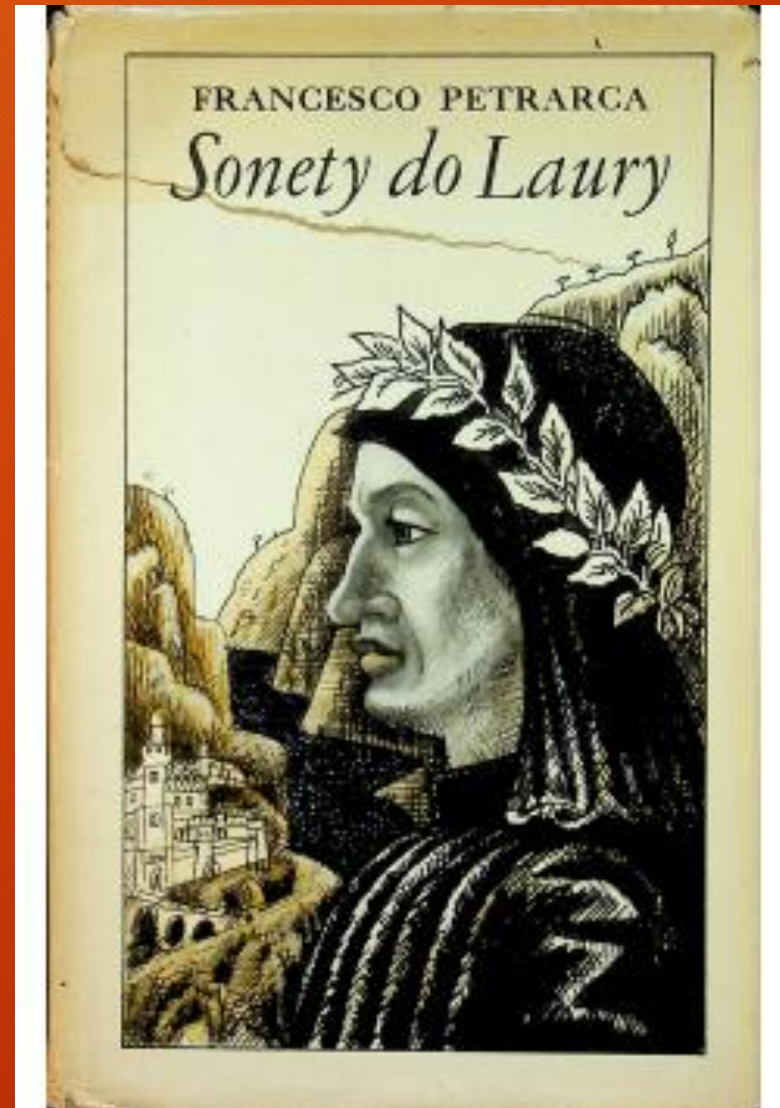
Był to dzień, w którym dla męki Chrystusa
Słońce ściemniło swój blask z żalu za Nim,
Gdy, niebacznego, mnie zwiodła pokusa,
Gdy mnie twe oczy spętały, o pani.

Czas mi się groźny nie wydawał wcale
Dla niebezpieczeństw miłości, dla klęski,
Więc szedłem pewnie, śmiało i zuchwale.
Tak się rozpoczął mój żywot męczeński.

Miłość mnie całkiem bezbronnym zastała,
Wtargnęła w serce drogą poprzez oczy,
Odtąd ta droga bramą łez się stała.

Prawo miłosne dla mnie niełaskawe:
Mnie, bezbronnego, tak we krwi ubroczyć,
A ciebie, zbrojnej, nie zadrasnąć nawet.

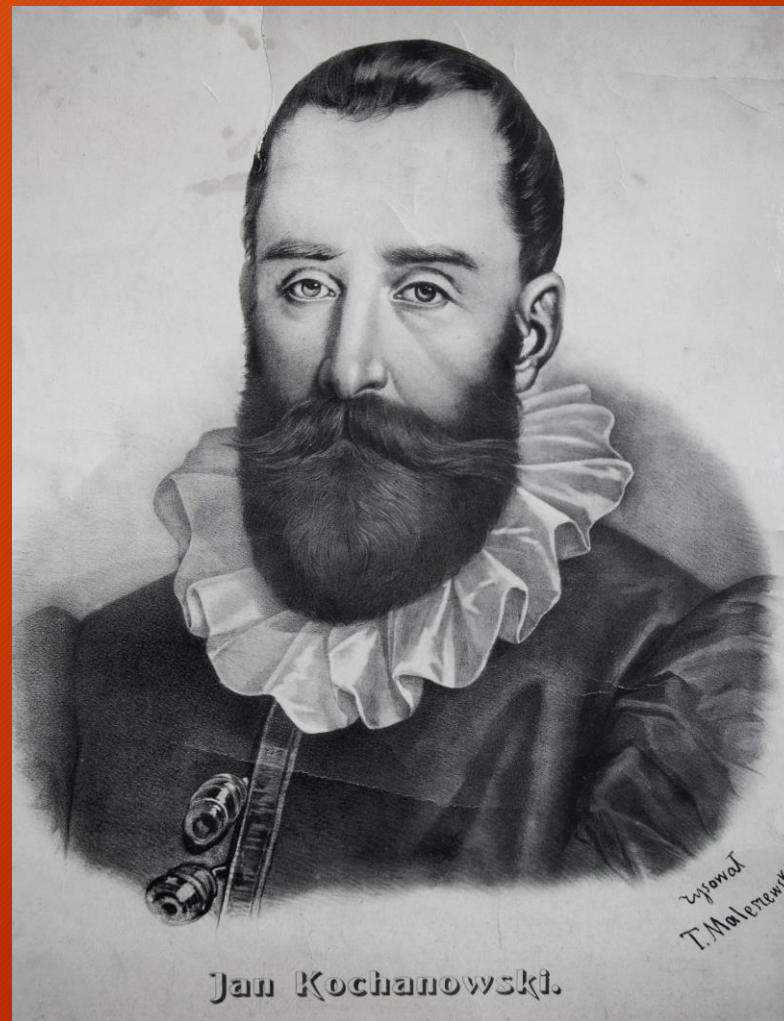
Francesco Petrarca - Sonety do Laury

Jan Kochanowski

FRASZKA „O MIŁOŚCI”

Próżno uciec, prózno się przed
miłością schronić,
Bo jako lotny nie ma pieszego do-
gonić?

„ROMEO I JULIA”

„Romeo i Julia” - dramat angielskiego pisarza Williama Szekspira napisany we wczesnym stadium jego kariery. Przedstawia historię tragicznej miłości dwojga młodych ludzi, którzy stali się wzorcami romantycznych kochanków. Historia toczy się w Weronie i Mantui.

Źródła utworu należy doszukiwać się we włoskiej opowieści romantycznej Mattea Bandella (*Le tre parti de le Novelle del Bandello*, 1554), przetłumaczonej wierszem na angielski w *The Tragicall Historye of Romeus and Juliet* (1562) przez Arthura Brooke’a oraz prozą w *Palace of Pleasure* (1582) przez Williama Paintera. Szekspir zapożyczał z obu tych pozycji dodając przy tym postaci własnego pomysłu, takie jak Merkucjo czy Parys, celem wzbogacenia fabuły. Uważa się, że dramat powstawał w latach 1591-1595[3], zaś po raz pierwszy został opublikowany w 1597 roku w formacie quarto.

Istnieją liczne interpretacje tej sztuki. Podczas restauracji Stuartów została wznowiona w zmodyfikowanej wersji przez Williama Davenanta. W XVIII wieku David Garrick usunął z niej sceny, które uważał za nieprzyzwoite, natomiast Jiří Antonín Benda, czeski kompozytor, stworzył wersję operową w której pominął część fabuły i dodał szczęśliwe zakończenie. Inscenizacje XIX-wieczne przywróciły oryginalny tekst i skupiły się na lepszym oddawaniu realizmu. W XX wieku na utworze Szekspira oparto m.in. musical West Side Story, musical Romeo i Julia Janusza Józefowicza oraz film pod tym samym tytułem wyprodukowany w 1996 roku.

"Dziwny miłości traf się na mnie iść
że muszę kochać przedmiot nienawiści."

"Jak cudowna jest miłość skoro cień
miłości
tyle bogactwa niesie i tyle radości."

"Bo miłość moja jak morze bez granic, im
więcej Ci daję, tym silniej czuję, że jest
nieskończona.,,

"JULIA
Jakżeś tu przyszedł, powiedz, i dlaczego?
Mur jest wysoki i trudny do przejścia [...]"

ROMEO
Na skrzydłach miłości
Lekko, bezpiecznie mur ten
przesadziłem,
Bo miłość nie zna żadnych tam i granic;
A co potrafi, na to się i waży."

CYTATY O MIŁOŚCI - WILLIAM SZEKSPIR

„Prawdziwa miłość zawsze milczy: wyrazem prawdy są czyny, nie słowa.“

„Mówisz, że kochasz deszcz, a rozkładasz parasolkę, gdy zaczyna padać. Mówisz, że kochasz słońce, a chowasz się w cieniu, gdy zaczyna grzać. Mówisz, że kochasz wiatr, a zamykasz okno, gdy zaczyna wiać. Właśnie dlatego boję się, gdy mówisz, że kochasz mnie.“

„Miłość często przemienia człowieka w zwierzę, ale często i zwierzę w człowieka.“

„Miłość jest dymem wzniesionym z obłoku Westchnień, jest ogniem w kochającym oku. Gdy nieszczęśliwa - morzem łez kochanków. Czymże jest więcej? Jest roztropnym szatem. Żółcią dławiącą i słodkim specjałem.“

„Miłość dodaje otuchy jak promień słońca po deszczu.“

MIŁOŚĆ W OCZACH POETÓW BAROKOWYCH

1. Utwór Jana Andrzeja Morsztyna pt. „Do trupa”

W sonecie tym poeta porównuje oba zjawiska: śmierć i miłość. Okazuje się, że miłość bardzo śmierć przypomina, że ktoś zakochany jest podobny do nieboszczyka. Ta sama bladość twarzy, płomień (świec lub uczucia), ciemność żałoby lub zmysłów, niewola nieruchomego ciała lub rozumu. Nieboszczyk w lepszej jest sytuacji niż zakochany, bo nic nie czuje, a miłość jest ogromnym cierpieniem.

2. Miłość - może też być trwałą wartością, silniejszą niż przemijanie i taką jawi się w wierszu Daniela Naborowskiego „Do Anny”. Tu szczere uczucie zwycięża nawet czas - co wręcz zadziwia, zważywszy hierarchię barokowych wartości.

3. Mikołaj Sęp-Szarzyński - „I nie miłować ciężko i miłować nędzna pociecha”. Jest jednak miłość ponad inne uczucia - miłość do Boga - tam bowiem, po śmierci wszystko jest do zdobycia, a tu na ziemi wszystko do stracenia.

4. Mówiąc o miłości, należałoby przypomnieć, jak literatura baroku sławi urodę kobietą. Często wdzięki damskiego ciała znajdują „materialną” wykładnię - alabaster czoła, koral ust, czy jak w wierszu Naborowskiego **Na oczy królewny angielskiej...** oczy - pochodnie, oczy - słońca, oczy - nieba, oczy - bogowie. Im poświęcony jest cały utwór i wyżyny pomysłowości poety. Trzeba przyznać, że poetycka definicja śmierci w barokowym ujęciu też znajduje „cielesne” obrazowanie.

Listy Jana
Sobieskiego do
Marysieńki
prezentują za
to siłę miłości.
Jest pewne, że
ponad nimi
jest coś, co
trwa - czyli
Bóg -
barokowe
lekarstwo na
ułomności i
marność tego
świata.

MIŁOŚĆ W OŚWIECENIU

Sentymentalizm - kierunek umysłowy i literacki w Europie, który trwał od lat 70. XVIII wieku do początku wieku XIX, był okresem pomiędzy oświeceniem a romantyzmem. Jego twórcami byli Jean Jacques Rousseau (we Francji) i Laurence Sterne (w Anglii). Nazwa nurtu pochodzi od dzieła Laurence'a Sterne'a Podróż sentymentalna przez Francję i Włochy.

Sentymentalisci w centrum zainteresowania stawiali człowieka i jego uczucia, skupiali się na indywidualizmie, wnętrzu. Uważali, że człowiek w procesie cywilizacji utracił podstawowe wartości, dlatego propagowali powrót do natury. Metody poznawania świata według nich to: empiryzm i sensualizm. Dzieło sztuki, zgodnie z zasadami kierunku, powinno mówić o uczuciach, psychice człowieka i przeżywanych przez niego emocjach. Dla nurtu typowe były gatunki: sielanka, powieść sentymentalna. Główni przedstawiciele w Europie to Jean Jacques Rousseau, Laurence Sterne; w Polsce: Franciszek Karpiński i Franciszek Dionizy Kniaźnin.

Charakterystyka człowieka sentymentalnego

- ❖ czuły,
- ❖ patrzy na świat przez pryzmat miłości,
- ❖ powinien analizować własne przeżycia,
- ❖ powinien kochać przyrodę,
- ❖ powinien bywać na łonie natury.

ROMANTYZM

Miłość romantyczna - rodzaj miłości, będący mieszaniną pożądania emocjonalnego i seksualnego, w przeciwieństwie do miłości platonicznej. Podstawową zasadą romantyzmu było uważanie za wartość samo doświadczenie miłości, niezależnie czy powoduje ono szczęście, czy smutek.

„CIERPIENIA MŁODEGO WERTERA”

„Cierpienia młodego Wertera” (niem. Die Leiden des jungen Werthers) - powieść epistolarna napisana przez Johanna Wolfganga von Goethego, opublikowana w roku 1774. Wraz ze „Zbójcami” Friedricha Schillera uważana za najważniejsze dzieło tzw. okresu Sturm und Drang („burzy i naporu”) oraz preromantyzmu.

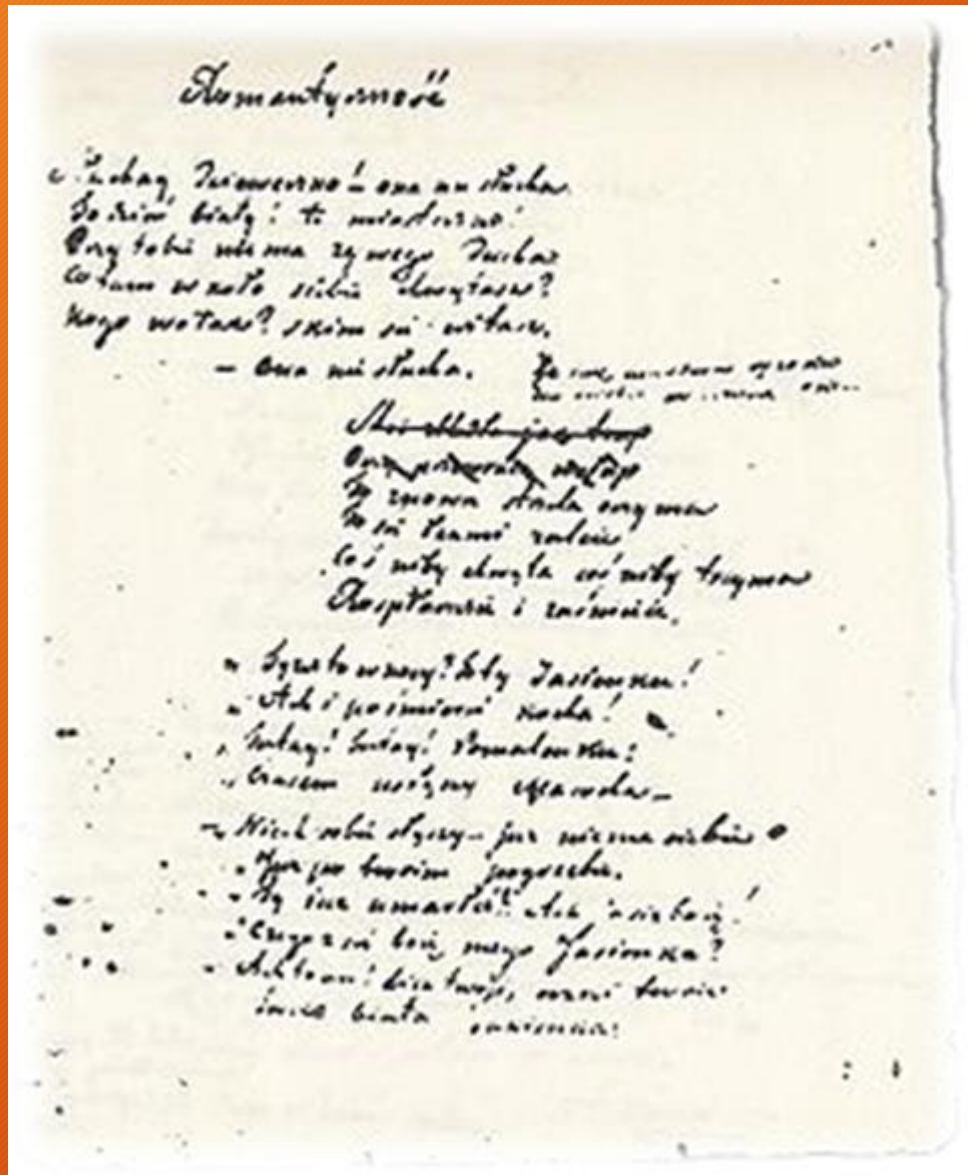

CYTATY

- Wilhelmie, czym jest dla naszego serca świat bez miłości! Czym jest latarnia magiczna bez światła! Ledwo wstawisz w nią lampkę, ukazują się najbogatsze obrazy na twojej białej ścianie.
- Czyż musiało tak być, że to, co tworzy szczęście człowieka, stało się znów źródłem jego cierpienia? Pełne, gorące uczucie mego serca dla żywej natury, które dawało mi tyle rozkoszy, które mi świat otaczający w raj zamieniało, staje się teraz dla mnie nieznośnym dręczycielem, katującym duchem, który prześladowuje mnie na wszystkich drogach.
- Taka miłość, wierność i namiętność nie jest więc bynajmniej poetyckim wymysłem - żyje w najczystszej postaci wśród klasy ludzi, którą my nazywamy niewykształconą i prostacką. My, wykształceni - do cna spaczeni przez wykształcenie!

ADAM MICKIEWICZ

Romantyczność „Romantyczność” - programowa ballada z tomu „Ballady i romanse”, który ukazał się w 1822 roku. Ta data uznana została za symboliczny początek polskiego romantyzmu.

„Miej serce i patrzaj w serce”
„Czucie i wiara silniej mówi do mnie
niż mędrca szkiełko i oko,,

A. MICKIEWICZ.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

PAN TADEUSZ

WYDAWCA
WARSZAWA

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Pan Tadeusz

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Wydruk z rękopisu w bibliotece Państwowej w Warszawie.

Zosia i Telimena w adaptacji A. Wajdy

W "Panu Tadeuszu" można wyodrębnić dwa najważniejsze wątki miłosne, a mianowicie:

- nieszczęśliwą miłość Jacka Soplicy i Ewy Horeszko
- rozterki Tadeusza względem Telimeny i Zosi

Poza tym motywy poboczne:

- miłość Sędziego do Marty Hreczeszanki
- fascynacja Zosią i Telimeną Hrabiego

W pigułce

Jacek Soplica i Ewa Horeszko

- Stolnik Horeszko odmawia Jackowi ręki Ewy

Tadeusz Soplica, Telimena i Zosia Horeszko

- przez nieporozumienie bierze Telimenę za Zosię i jest nią oczarowany, jednak później odkrywa swój błąd; ostatecznie zaręcza się z Zosią

Sędzia Soplica i Marta Hreczeszanka

- w młodości Sędzia zakochany był w córce Wojskiego; po jej śmierci nie wiąże się z żadną kobietą

Hrabia Horeszko, Telimena i Zosia Horeszko

- Hrabia widząc Zosię w ogrodzie jest nią chwilowo zafascynowany; później dostrzega Telimenę i romansuje z nią; finalnie zostaje kawalerem

Miłość Jacka i Ewy

1. Przyjaźń ze Stolnikiem Horeszką
2. Bezgraniczna miłość do Ewy
3. Odrzucenie zaręczyn przez Stolnika
4. Ożenek ze szlachcianką, której Soplica nie darzył uczuciami
5. Narodziny Tadeusza
6. Śmierć żony Jacka ze zgryzoty

Spór Sopliców i Horeszków tak naprawdę rozpoczął się od niechęci Stolnika do Jacka, co zaowocowało niezaakceptowaniem jego zaręczyn z Ewą; dlatego Jacek postawił sobie za cel zaręczenie swojego syna - Tadeusza - z córką Ewy - Zosią.

CYTATY - A. MICKIEWICZ

Kto miłości nie zna, ten żyje szczęśliwy,
i noc ma spokojną, i dzień nietęskliwy.

Bo serce nie jest sługa, nie zna, co to pany,
I nie da się przemocą okuwać w kajdany.

I znowu sobie powtarzam pytanie -
Czy to jest przyjaźń? czy to jest kochanie?...

Czyliż niewinna miłość wieczna godnej męki?
Ten sam Bóg stworzył miłość, który stworzył wdzięki.
On dusze obie łańcuchem uroku
Powiązał na wieki z sobą!

Niech słowo kocham jeszcze raz z ust twych usłyszę,
Niech je w sercu wyryję i w myśli zapiszę.

(...)Kochajmy się, ale tak - z osobna.

Precz z moich oczu!...

Posłucham od razu,
precz z mego serca!...

I serce posłucha,
precz z mej pamięci!...

Nie, tego rozkazu
moja i twoja pamięć nie posłucha!...

Zaiste! nic tak uczuć w sercach nie rozpala,
Jako kiedy się serce od serca oddala.
Czas jest to wiatr, on tylko małą świecę zdmuchnie,
Wielki pożar od wiatru tym mocniej wybuchnie.

Ach, gdy z tobą, kochanie,
Smutku i szczęścia nie dzielę,
Smutek smutkiem zostanie,
Weselem nie jest wesele.

Jam miłość, szczęście, jam niebo za młodu,
Umiął poświęcić dla sprawy narodu.

CYTATY - JULIUSZ SŁOWACKI

O! ci młodzi ludzie,
Odchodzą od nas i wołają głośno:
Idziemy szukać szczęścia.
Więc my, starce,
Cośmy przebiegli po tej biednej ziemi,
A nigdy szczęścia w życiu nie spotkali;
Możemy tylko szukać nie umieli...

Jam się w miłość nieszczęsną całym sercem wsączył...

Są serca rozdarte na cztery części... jak zapisane głupim
poematem karty papieru w ręku rozsądnego człowieka...

Droga! Gdybym pałace mógł nazad odzyskać jedną łzę
twoją, nie chcę, abyś łzę wylała.

Niebo! ty mi zapal
Słońce i księżyc, i gwiazdy, bo konam!

CYTATY - ZYGMUNT KRASIŃSKI

Za to, żeś nic nie kochał, nic nie czcił prócz siebie, prócz siebie i myśli twych, potępion jesteś- potępion na wieki.

Słowa wyrażające nasze uczucia, nasze namiętności, nasze przeżycia, są zawsze zupełne: zdają się oznaczać jedność zamkniętą, gdy tymczasem nasze uczucia i przeżycia nigdy prawie nie są czymś zamkniętym, zupełnym; [...]

Czuję, że powinienem cię kochać.

Nieszczęście, jak miłość, wiąże ludzi z sobą.

CYTATY - CYPRIAN KAMIL NORWID

Gdzie miłości tak mało, że się nie jednoczą, tam trzeba w nienawiści trzeciego człowieka.

Kto kocha - małe temu ogromnieje i lada promyk zolbrzymia nadzieje.

POZYTYWIZM

„NAD NIEMNEM

W „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej „jesteśmy świadkami” miłości pomiędzy reprezentantami dwóch skłóconych rodzin: Korczyńskich i Bohatyrowiczów. Ale cóż oznacza nawet największa kłótnia, zwada w obliczu tak potężnego uczucia, jakim jest miłość? Młoda, piękna Justyna Orzelska zakochuje się w Janie - potomku rodu Bohatyrowiczów. Miłość tych dwojga ludzi jest odwzajemniona. Justyna i Jan bardzo się kochają, nawzajem poznają siebie, zapominają o barierach społecznych. Wreszcie się pobierają. Nie stanowi dla nich problemu pochodzenie. Nie! Justyna Orzelska nie uważa się za kogoś lepszego, mądrzejszego od Jana.

„LALKA” - BOLESŁAW PRUS

Stanisław Wokulski - jeden z czołowych bohaterów „Lalki” Bolesława Prusa - po śmierci swojej żony Minclowej, za namową Rzeckiego udaje się do teatru. Tutaj zauważa natchnioną twarz błękitnookiej blondynki. Jest nią Izabela Łęcka. Odtąd Wokulski traci głowę dla „swojej kochanki”. To dla niej zdobywa fortunę, wysyła kwiaty artystom teatralnym. Pragnie za wszelką cenę zdobyć serce Izabeli. Ta jednak absolutnie się nim nie interesuje. Nie chce wiązać się z „pniem z czerwonymi rękoma”, pogardza Wokulskim. Dla niej liczą się tylko ludzie z tytułem, a tego Wokulski nie miał. Stach (jak często nazywał go Rzecki), bezgranicznie zakochany, nie dawał za wygraną. Chciał zostać arystokratą, ale był kupcem. Tak oto charakteryzował swój społeczny awans: „Z komórki przy sklepie do buduaru hrabiny, co za skok? Czy aby nie za prędko awansuję?” Człowiek sukcesu, filantrop, pozytywista, nie mógł poradzić sobie ze sferą uczuć miłosnych. Omamiony przez Łęcką, próbował nawet popełnić samobójstwo, ale został uratowany. W końcu zrozumiał, że Izabela to dumna i zimna kobieta, niezdolna do jakichkolwiek uczuć, cały czas zapatrzona w swój świat „wiecznej wiosny”. Ale i tak było mu trudno zrezygnować z tego uczucia. Poniósł klęskę, „został przywalony gruzami feudalizmu” - jak powiedział doktor Szuman. Przyczyną tragedii Wokulskiego była Łęcka - zdemoralizowana, zdegenerowana i fałszywa egoistka, pseudokobieta - „Lalka”. Wokulski - zrozpaczony, zawiedziony nie mógł już znaleźć szczęścia w miłości. Pomimo starań Rzeckiego nie poślubił pani Stawskiej. Przegrał, ale jeszcze większą klęską byłby związek z tak zimną kobietą - Łęcką.

„POTOP” HENRYK SIENKIEWICZ

W „Potopie” Henryka Sienkiewicza niewątpliwie parą zakochanych są Kmicic i Oleńka. Andrzej Kmicic, najpierw odrzucony przez ukochaną, w końcu został zrehabilitowany w jej oczach. Udowodnił, iż nie jest zdrajcą, że miłość do ojczyzny jest równie wielka jak do Oleńki. Uczucie głównych bohaterów „Potopu” mimo wielu momentów kryzysu przetrwało. Młodzi byli sobie przeznaczeni.

Między nami nic nie było - ADAM ASNYK

Między nami nic nie było!
Żadnych zwierzeń, wyznań żadnych,
Nic nas z sobą nie łączyło
Prócz wiosennych marzeń zdradnych;

Prócz tych woni, barw i blasków
Unoszących się w przestrzeni,
Prócz szumiących śpiewem lasków
I tej świeżej łąk zieleni;

Prócz tych kaskad i potoków
Zraszających każdy parów,
Prócz girlandy tęcz, obłoków,
Prócz natury słodkich czarów;

Prócz tych wspólnych, jasnych źrójów,
Z których serce zachwyt piło,
Prócz pierwiosnków i powojów
Między nami nic nie było!

5 kwietnia 1870

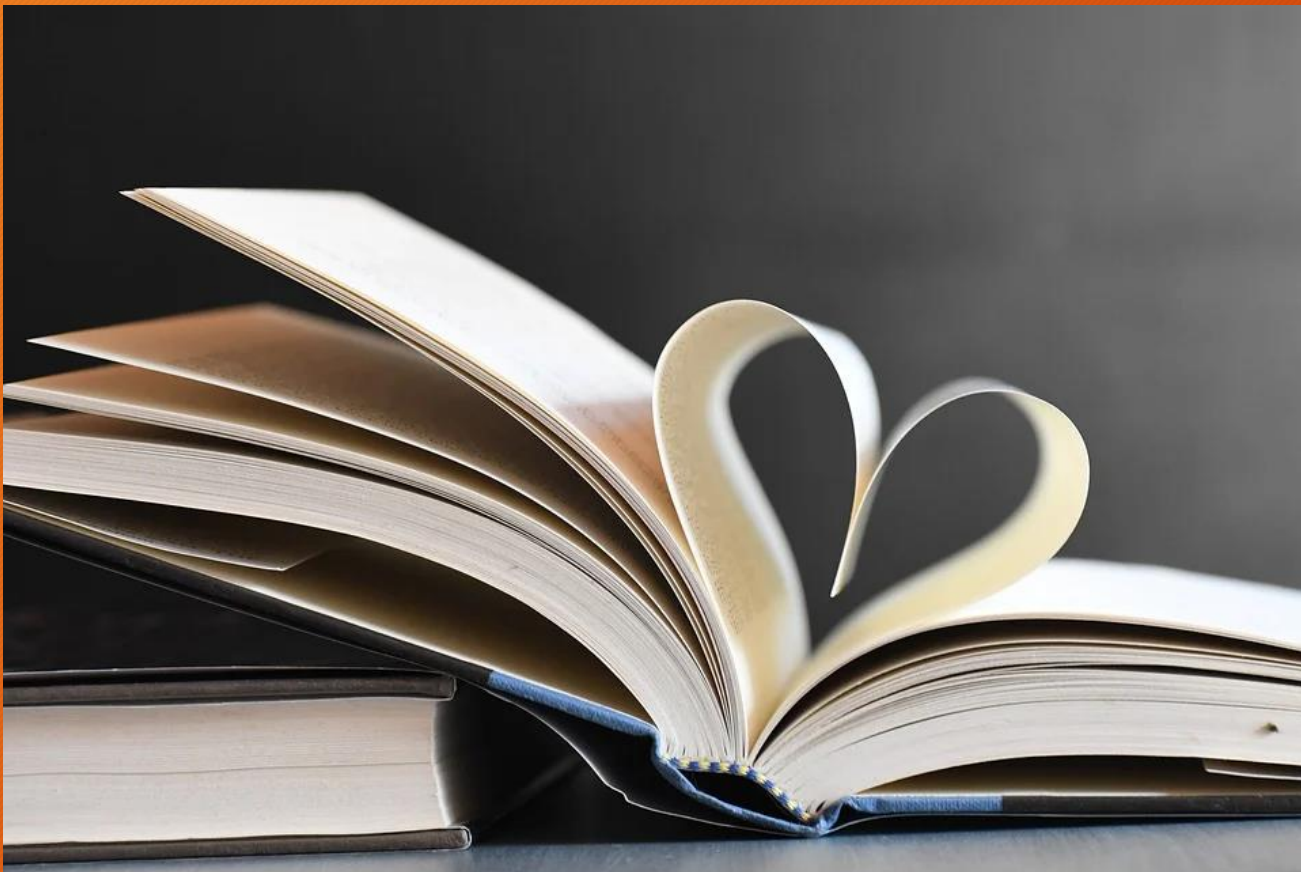
Jednego serca! tak mało! tak mało ADAM ASNYK

Jednego serca! tak mało! tak mało,
Jednego serca trzeba mi na ziemi!
Coby przy mojem miłością zadrżało:
A byłbym cichym pomiędzy cichymi...

Jedynych ust trzeba! skąd bym wieczność całą
Pił napój szczęścia ustami mojemu,
I oczu dwoje, gdzieby, patrzył śmiało,
Widząc się świętym pomiędzy świętymi.

Jednego serca i rąk białych dwoje!
Coby mi oczy zasłoniły moje,
Bym zasnął słodko, marząc o aniele,

Który mnie niesie w objęciach nieba...
Jednego serca! tak mało mi trzeba,
A jednak widzę, że żądam za wiele!

Miłość szczęśliwa - WISŁAWA SZYMBORSKA

Miłość szczęśliwa. Czy to jest normalne,
czy to poważne, czy to pożyteczne -
co świat ma z dwojga ludzi,
którzy nie widzą świata?

Wywyższeni ku sobie bez żadnej zasługi,
pierwsi lepsi z miliona, ale przekonani,
że tak stać się musiało - w nagrodę za co?
za nic;

światło pada znikąd -
dlaczego właśnie na tych, a nie na innych?
Czy to obraża sprawiedliwość? Tak.
Czy to narusza troskliwie piętrzone zasady,
strącając ze szczytu morał? Narusza i strąca.

Spójrzcie na tych szczęśliwych:
gdyby się chociaż maskowali trochę,
udawali zgnębienie krzepiąc tym przyjaciół!
Słuchajcie, jak się śmieją - obraźliwie.
Jakim językiem mówią - zrozumiałym na pozór.
A te ich ceremonie, ceregiele,
wymyślne obowiązki względem siebie -
wygląda to na zмовę za plecami ludzkości!

Trudno nawet przewidzieć, do czego by doszło,
gdyby ich przykład dał się naśladować.
Na co liczyć by mogły religie, poezje,
o czym by pamiętano, czego zaniechano.
kto by chciał zostać w kręgu.

Miłość szczęśliwa. Czy to jest konieczne?
Takt i rozsądek każą milczeć o niej
jako skandalu z wysokich sfer Życia.
Wspaniale dziatki rodzą się bez jej pomocy.
Przenigdy nie zdołałyby zaludnić ziemi,
zdarza się przecież rzadko.

Niech ludzie nie znający miłości szczęśliwej
twierdzą, że nigdzie nie ma miłości szczęśliwej.

Z tą wiarą lżej im będzie i żyć, i umierać.

BIBLIOGRAFIA

1. https://www.istockphoto.com/pl/search/search-by-image?assetid=1017117166&affiliateredirect=true&utm_source=pixabay&utm_medium=affiliate&utm_campaign=SRP_image_sponsored&utm_content=http%3A%2F%2Fpixabay.com%2Fpl%2Fimages%2Fsearch%2Fmiłość+chrześcijańska%2F&utm_term=miłość+chrześcijańska
2. <https://www.abyp przyszlidochrystusa.org/wierzenia/biblia-swietaj/20-wersetow-z-biblij-dzieki-ktorym-poczujesz-milosc-boga>
3. <https://prezi.com/oftj-n42mrsy/motyw-miosci-w-antyku/>
4. <https://cogito.com.pl/obrazy-milosci-utworach-sredniowiecznych/>
5. <http://www.chmuraczytania.pl/uploads/74/files/PDF/Francesco%20Petrarca%20-%20Sonety%20do%20Laury%20-%20wersja%20PDF.pdf>
6. https://poezja.org/wz/Kochanowski_Jan/2684/Fraszki_pierwsze_O_mi%C5%82o%C5%9Bci
7. https://pl.wikipedia.org/wiki/Romeo_i_Julia
8. https://www.webook.pl/b-1548,cytaty,Romeo_i_Julia.html
9. <https://quotepark.com/pl/cytaty/400109-william-shakespeare-prawdziwa-milosc-zawsze-milczy-wyrazem-prawdy-sa/>
10. <https://ostatnidzwonek.pl/cierpienia-mlodego-wertera/a-110.html>
11. <https://view.genial.ly/5fd9d1344779fa0d375f31f6/presentation-adam-mickiewicz>

12. <https://prezi.com/psclnx18e5fe/obraz-miosci-i-kobiet-w-panu-tadeuszu/>
13. <https://lubimyczytac.pl/cytaty/6520/autor/adam-mickiewicz>
14. <https://lubimyczytac.pl/cytaty/16114/autor/juliusz-slowacki>
15. <https://lubimyczytac.pl/cytaty/24779/autor/zygmunt-krasinski>
16. <http://www.cytaty-o-milosci.pl/autor/cyprian-kamil-norwid/>
17. <https://www.partykula.pl/pozytywizm-motyw-milosci-i-pracy-w-wybranych-utworach/>
18. https://poezja.org/wz/Asnyk_Adam/208/Mi%C4%99dzy_nami_nic_nie_by%C5%82o
19. https://poezja.org/wz/Asnyk_Adam/4317/Jednego_serca_tak_ma%C5%82o_tak_ma%C5%82o
20. <https://pixabay.com/pl/>
21. www.google.com
22. https://poezja.org/wz/Szyborska_Wis%C5%82awa/19/Mi%C5%82o%C5%9B%C4%87_szcz%C4%99%C5%9Bliwa

Dziękujemy!